

בש"פ 7164/15 - מדינת ישראל נגד אלכס הירש

בבית המשפט העליון

בש"פ 7164/15

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: אלכס הירש

בקשה ראשונה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק
סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ט"ו בחשון התשע"ו (28.10.2015)

בשם המבקשת: עו"ד טליה נעים; עו"ד זהבית עזרן-קינד;
עו"ד שני פרץ

בשם במשיב: עו"ד שי טובים; עו"ד תמיר סולומון

החלטה

1. בפני בקשה להארכת מעצר ראשונה של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) החל מיום 8.11.2015 בתשעים יום או עד למתן פסק דין בת"פ

16449-02-15 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 8.2.2015 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום כנגד המשיב, אדם נוסף בשם אשרף חמידאן (להלן: חמידאן) ושתי חברות שהיו בבעלותם – גולד פאר דלקים בע"מ, הנאשמת 3, שהיא בבעלותו של המשיב (להלן: החברה), ו-ח.א. דיזל האומן (2009 בע"מ), הנאשמת 4, בבעלותו של חמידאן. כתב האישום ייחס לנאשמים שורה של עבירות מיסוי, זיוף מסמכי תאגיד, קשירת קשר לביצוע פשע והלבנת הון.
3. תוכנו של כתב האישום פורט בהרחבה בהחלטתי בבש"פ 2995/15 הירש נ' מדינת ישראל (26.5.2015) (להלן: הערר הראשון), ועל כן אשוב על הדברים אך בקצרה. כתב האישום מכיל שני פרקים. בגדרי הפרק הראשון נכללים חמישה אישומים המייחסים מספר עבירות למשיב ולנאשמת 3 (שיכנו להלן ביחד: הנאשמים). על פי המתואר, בעיקרו של דבר, בין השנים 2012 ו-2014 הוצאו לטובת הנאשמת 3 באמצעות חברות שונות עשרות חשבוניות מס פיקטיביות שסכומן הכולל עלה על 270,000,000 שקל. במסגרת השיטה שבה פעלו הנאשמים, כך נטען, החשבוניות הפיקטיביות נרשמו בספריה של הנאשמת 3, כמו גם בספרי החברות שהנפיקו אותן, אף על פי שלא הועבר כנגדן כל תשלום. על פי הנטען, הסכומים ברובם נוכו על ידי הנאשמים כמס תשומות, ובדרך זו הם התחמקו מתשלום מס ערך מוסף בגובה עשרות מיליוני שקלים. כמו כן, הנאשמים פעלו במגוון דרכים להלבנת כספים שדווחו כאמור, בהיקפים אדירים, בין היתר באמצעות הנפקת המחאות כוזבות לטובת החברות שהנפיקו את החשבוניות המזויפות ופריטתן בסניף הבנק, כמו גם באמצעות זיוף העברת כספים אל החברות באמצעות אדם שנתן להם שירותי מטבע. באופן זה, כך נטען, פעלו הנאשמים יחד עם גורמים נוספים על מנת להונות את רשויות המס, להתחמק מתשלומי מע"מ ומס הכנסה בגובה של עשרות מיליוני שקלים ולהלבין הון בסכומים של מאות מיליוני שקלים. עוד נטען בכתב האישום כי הנאשמים ערבו בין סוגי דלק שונים, ולאחר מכן מכרו את התערובות ככאלו הנחזות לסולר או לנפט תקינים. על פי המתואר, בדרך זו הנאשמים קיבלו במרמה לכל הפחות כ-6,000,000 שקל.
4. בגין המעשים המתוארים בכתב האישום יוחסו למשיב העבירות הבאות: קשירת קשר לעשות פשע לפי סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); עבירות שונות לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, ובכללן עבירות של זיוף חשבוניות מס, ניכוי מס תשומות בלא מסמך כנדרש, ניהול פנקסי חשבוניות כוזבים ומרמה לטובת התחמקות מתשלום מס על פי סעיפים 117(ב)(3), 117(ב)(5) יחד עם סעיפים 38, 117(ב)(6) ו-117(ב)(8), והכול יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק זה, בהתאמה; רישום כוזב במסמכי תאגיד לפי סעיף 423 לחוק העונשין; עשיית פעולה ברכוש אסור מתוך מטרה להסוות את מקורו ובידיעה שהוא רכוש אסור על פי סעיפים 3(א) ו-4 לחוק איסור הלבנת הון; הכנה או קיום של פנקסי חשבוניות כוזבים או רשומות כוזבות, וכן שימוש במרמה, בעורמה או בתחבולה, והכל בכוונה להתחמק ממס, לפי סעיפים 220(4) ו-5(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].
5. להשלמת התמונה יצוין כי הפרק השני בכתב האישום מייחס לחמידאן ולנאשמת 4 מעשים הדומים באופיים למעשיהם של הנאשמים הנוגעים לעבירות הכלכליות שיוחסו להם. מכל מקום, עניינם של אלו אינו בפני ולכן איני מוצאת להרחיב באשר לכך.
6. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה לבית המשפט המחוזי בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים

המשפטיים נגדו. במסגרת בקשתה טענה המדינה כי כנגד המשיב קיימות ראיות לכאורה וכן שלוש עילות מעצר שונות – מסוכנות גבוהה, חשש משיבוש הליכי משפט, וכן חשש להימלטות מן הדין. בית המשפט המחוזי דן במעצרו של המשיב לאחר שקיבל לידי תסקיר מבחן בעניינו, שבו נקבע כי המשיב מגובה במערכת משפטית תומכת, אשר יכולה לשמש מסגרת מתאימה לחלופת מעצרו, אך גם כי לא ניתן ליתן בו עצמו אמון. במהלך הדיון בפני בית המשפט המחוזי, המשיב הסכים לקיומן של ראיות לכאורה, אך טען כי אין להורות על מעצרו. בהחלטתו מיום 1.4.2015 קיבל בית המשפט המחוזי את טענותיה של המדינה והורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, וזאת לאחר שמצא כי לא ניתן ליתן אמון במשיב, כפי שאף סבר שירות המבחן (מ"ת 15-02-16479, השופטת מ' ברק-נבו).

7. ביום 30.4.2015 הגיש המשיב לבית משפט זה ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי לעצור את המשיב עד תום ההליכים. במסגרת הדיון שנערך בפני טען המשיב, בין היתר, כי חלופת המעצר שהציע יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו לכאורה, וציין כי יש לתת משקל לכך שההליכים בעניינו צפויים להימשך זמן רב. המדינה מצדה הדגישה הן את מסוכנותו של המשיב והן את החשש המשמעותי לשיבוש הליכי משפט בעניינו. במהלך הדיון העלה המשיב הצעה לשינוי של חלופת המעצר אשר טרם נשקלה קודם לכן – שחרורו של המשיב לחלופת מעצר תוך שייאסר עליו להמשיך לקיים מגעים לשם ניהולה של החברה שבבעלותו, אך זו נדחתה בהמשך על ידי המדינה. בסופו של דבר, ביום 26.5.2015 עררו של המשיב נדחה, בשים לב למסוכנות הנשקפת ממנו לכאורה ולחשש הממשי העולה בעניינו מפני שיבוש מהלכי משפט (ראו החלטתי לעיל במסגרת הערר הראשון).

8. ביום 23.8.2015 הגיש המשיב לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעוצרו עד תום ההליכים בטענה שחל כרסום בעוצמת הראיות כנגדו. בשל עיכובים שחלו בהגשת השלמות בכתב על ידי הצדדים בעניין זה, בין היתר בעקבות פגישת גישור שנערכה ביניהם, בית המשפט המחוזי טרם הכריע בבקשה האמורה. בנוסף, המשיב עתר לשחרורו מן המעצר לשם השתתפות באירועים משפחתיים לרגל חגיגות בר-המצווה של בנו. ביום 9.9.2015 בית המשפט המחוזי נעתר חלקית לבקשתו, כך שהמשיב שוחרר ממעצרו לרגל אחד מן האירועים שבהם ביקש להיות נוכח, וזאת כנגד הפקדת ערובה במזומן בגובה של 700,000 שקל ותנאים נוספים (השופטת ד' מרשק מרום). על כך ערר המשיב לבית משפט זה, וביום 20.9.2015 הוחלט, בהסכמת המדינה, לשחרר את המשיב ממעצרו לרגל אירוע הקשור בבר המצווה במועד אחר, וזאת בתנאים מגבילים דומים (בש"פ 6265/15, השופט ח' מלצר).

הבקשה הנוכחית

9. כעת, משלא הסתיים משפטו של המשיב בתום תשעה חודשים, המדינה מבקשת להאריך את מעצרו בתשעים ימים לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. בהקשר זה, טוענת המדינה כי המסוכנות אשר נשקפת מן המשיב עודנה גבוהה, בשים לב לתחכום הרב ולשיטתיות שבהן פעל, כמו גם להיקף האדיר של העבירות הכלכליות שאותן ביצע. יתר על כן, המדינה שבה ומדגישה כי קיים חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט על ידי המשיב. חשש זה נלמד, כך נטען, מפעולות המרמה והכזב המיוחסות לו, מתחכמו, מיכולת ההשפעה שלו על גורמים בסביבתו, וכן מכך שניסה לשבש בפועל את חקירתו של פקיד השומה באמצעות מתן הנחיות לגורמים שנחקרו על ידו כיצד להשיב לשאלותיו. לכך מוסיפה המדינה כי אף קיים חשש מפני הימלטותו של המשיב מן הדין, בשים לב לעונש החמור הצפוי לו, לעובדה ששותפים למעשיו אכן נמלטו מן הארץ ולכך שהמדינה אינה יודעת מה עלה בגורלם של סכומי הכסף האדירים שהולבנו על ידי המשיב.

10. בכל הנוגע לחלופת המעצר שנבחנה על ידי שירות המבחן, המדינה מדגישה כי היא אינה מטילה כל דופי

באיכותם של המפקחים, אלא שלדידה לא ניתן ליתן אמון במשיב עצמו באופן שיאפשר לשחררו לחלופת מעצר.

11. המדינה מוסיפה וטוענת כי היא ערה להתמשכותו של ההליך, אך תולה את האשם בכך, בעיקרו של דבר, בהתנהלותו של המשיב. בהקשר זה, המדינה מדגישה כי חרף הוראותיו של בית המשפט המחוזי, המשיב הגיש את תשובתו לכתב האישום רק ביום 19.8.2015. היא אף מצביעה על כך שהדיון בפני נקבע – מבלי שנמסרה לי הודעה על כך – למועד שבו היה אמור להתקיים דיון הוכחות בבית המשפט המחוזי, ולמרות זאת המשיב לא הסכים לפנות לבית משפט זה לצורך הזזת המועד לתאריכים אחרים שהוצעו.

12. באשר לניהול המשפט עצמו, המדינה מציינת כי עד כה התקיימו שלושה דיוני הוכחות בתיק העיקרי וכי נקבעו דיוני הוכחות נוספים – עשרה במספר – בתקופה של שלושת החודשים הקרובים שהבקשה להארכת מעצר מתייחסת אליהם.

13. להשלמת התמונה מדגישה המדינה כי המשיב הגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר בעניינו, וכי זו עודנה תלויה ועומדת.

14. טיעונו של המשיב מציגים "תמונת ראי" לעמדת המדינה. לשיטת המשיב, התמשכות ההליך העיקרי לא נגרמה בעטיו, ומכל מקום, יש לתת משקל רב להתארכותו הצפויה באופן שחייב להטות את הכף, כך נטען, לעבר שחרורו לחלופת מעצר. המשיב מציין כי האחריות לעיכוב במסירת המענה לכתב האישום רובצת לפתחה של המדינה, בהתחשב בכך שחלק מחומרי החקירה (בעיקרם חומרי האזנות הסתר) נמסרו לו רק בחודש אוגוסט 2015. כמו כן, הוא טוען כי ההגנה מתקשה להחליט באשר לאופן ניהול המשפט בנסיבות שבהן המדינה לא הציגה את עמדתה באופן סדור במסגרת "נאום פתיחה", ואף טרם הודיעה על כוונותיה באשר לאפשרות של העמדה לדין של חלק מעדי התביעה (אפשרות שלה יש השלכה לכאורה על עדותם). באופן קונקרטי, באי-כוחו של המשיב טוענים כי התאריכים החלופיים שהוצעו להם על-ידי המדינה בכל הנוגע לקיומו של הדיון בפני לא היו אפשריים מבחינתם.

15. המשיב עומד על כך שהסכים למכירת כל כלי הרכב שהיו בבעלותו, ועל כך שהחברה אינה פעילה עוד, וסבור כי יש בכך כדי להשליך על הסיכוי לביצוע עבירות על ידו עם שחרורו.

16. המשיב חוזר וטוען כי חלופת המעצר שהציג היא טובה וראויה. הוא מטעים כי במקרה זה לא יוחסה לו מסוכנות נוספת (הנוגעת לעבירות אלימות למשל) בנוסף למסוכנות הנובעת מן העבירות הכלכליות המיוחסות לו. הוא מצביע על כך שמעורבים רבים אחרים בפרשה מסתובבים חופשיים, וכי אין לראות בו את מרכז הפרשה. הוא עומד על כך שלמעשה אין כל הגבלה על יכולתו להיות בקשר עם אנשים "ולהפעיל" אותם מן הכלא. הוא אף מצביע על הקושי לשוב ולבצע את העבירות שיוחסו לו בתנאים מגבילים של חלופת מעצר ולא כל שכן במסגרת משטר של דיווח מקוון לרשויות המס. המשיב גם טוען כי אין מקום לייחס לו ניסיון לשיבוש, מאחר שבעת שאמר את הדברים הנוגעים לפקיד השומה לא היה מודע לקיומה של חקירה נגדו. לבסוף, באי-כוחו של המשיב מצביעים על כך שהתנהגותו במהלך היממה שבה שוחרר לביתו על מנת לחגוג את בר המצווה של בנו מעידה על האפשרות לתת בו אמון.

17. בתשובתה, המדינה מסבירה כי לא הייתה יכולה להודיע על ההחלטות בעניינם של חלק מן העדים המרכזיים

בשל התמשכותה של החקירה בפרשה ענפה זו, וכי בשל כך אומצה הגישה של העדת עדים אחרים תחילה. המדינה מצביעה על "המלכוד" שבו היא שרויה – כמי שמחויבת לקבל החלטות בעניינם של מעורבים אחרים בפרשה לאחר הליך נאות, ולכן מנועה מלמסור הודעות הנוגעות להם קודם שהסתיימו תהליכי הבדיקה הנוגעים אליהם.

18. המדינה מדגישה כי רובו המכריע של חומר החקירה נמסר למשיב עם כתב האישום, וכי העיכוב במסירתם של חומרי האזנות הסתר נבע מן הצורך לבצע "סיווג" שלהם (הבחנה בין חומרים רלוונטיים לאחרים).

19. המדינה סבורה כי אין להקיש מן השחרור המיוחד שקיבל המשיב לרגל בר המצווה של בנו לימים כתיקונם, שבהם שחרורו לחלופת מעצר עשוי לפתוח בפניו את הדלת להמשך ביצוען של עבירות מביתו.

20. המדינה מוסיפה ומדגישה את התחכום שיש לייחס למשיב, ועומדת על כך שמסכת המרמה המיוחסת לו התאפשרה חרף הדיווח המקוון לרשויות המס.

21. לבסוף, המדינה סבורה כי העובדה שהחברה אינה פועלת עוד כגוף חי בעל נוכחות פיזית בשטח לא משליכה על האפשרות להמשך ביצוען של העבירות, בשים לב לאופיין, לקלות היחסית לבצע אותן אף בהיעדר תשתית פיזית ולעובדה שחשודים אחרים בפרשה טרם נעצרו.

דיון והכרעה

22. ההכרעה בבקשה דנן לא הייתה קלה, אך בסופו של דבר השתכנעתי כי בשלב זה קיימת הצדקה להארכת מעצרו של המשיב.

23. אכן, נקודת האיזון בין חירותו של הנאשם לבין האינטרסים החברתיים החשובים המגולמים בעילות המעצר משתנה לאחר שחולפת תקופת המעצר "הרגילה" של תשעה חודשים. אולם, כל מקרה צריך להיבחן לגופו (ראו: הערר הראשון, פסקה 20. כן ראו למשל: בש"פ 7198/15 מדינת ישראל נ' יחיא, פסקה 20 (2.11.2015)).

24. במקרה דנן, איני סבורה כי בשלב זה חל שינוי שבכוחו להקהות מעילות המעצר הקיימות בעניינו של המשיב, באופן שיטה את הכף לעבר שחרורו לחלופת מעצר או שיצדיק הוראה על מעצרו בדרך של פיקוח אלקטרוני. כפי שצינתי בערר הראשון, בית משפט זה הכיר בפסיקתו במסוכנות הרבה הכרוכה בביצוען של עבירות כלכליות רחבות היקף ומתוחכמות (ראו: שם, בפסקה 15. כן ראו למשל: בש"פ 5112/15 טחאן נ' מדינת ישראל (3.8.2015)), ודברים אלה עודם יפים לענייננו. בהקשר זה יש לזכור כי העבירות המיוחסות למשיב הן עבירות קלות יחסית לביצוע, וזאת גם בתנאים של מעצר בית מלא (ראו למשל: בש"פ 2088/13 מדינת ישראל נ' ביטון, פסקה 8 (21.3.2013)).

25. יתר על כן, השתכנעתי כי החשש מפני שיבוש מהלכי משפט מוסיף להתקיים במקרה זה במלוא עוצמתו. כפי שצינתי בערר הראשון, "חשש זה מבוסס, בראש ובראשונה, על ניסיונותיו הקודמים של המשיב לשיבוש מהלכי המשפט בעניינו בעת שהיה נתון לחקירה. לכך מצטרפים התחכום הרב אשר אפיין את מעשיו ויכולתו להשפיע על גורמים

בסביבתו. דברים אלו מעידים כי החשש מפני שיבוש מהלכי משפט על ידי המשיב איננו מצוי במישור התיאורטי, וכי הוא חי וקיים במישור המעשי" (שם, בפסקה 16). בהקשר זה טענו באי-כוחו של המשיב כי הוא לא היה מודע לחקירה שהתנהלה נגדו בשעה שאמר את הדברים בכל הנוגע לפקיד השומה. בשלב הנוכחי לא ניתן לברר טענה זו, ומכל מקום דומה כי אפילו הטענה תתקבל, הרי שמכלול הנסיבות במקרה דנן, ובפרט אופיים של המעשים שלכאורה ביצע המשיב, עשוי להעלות חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט ממילא.

26. בכל הנוגע לטענה לפיה קיים בעניינו של המשיב גם חשש מפני הימלטות מן הדין, אציין כי המדינה לא העלתה אפשרות קונקרטית בהקשר זה אלא טענה לכך בכלליות בלבד (ראו: הערר הראשון, פסקה 17). על כן, אינני מייחסת לטענה זו משקל של ממש. עם זאת, אין בכך כדי לגרוע מעוצמתן של העילות האחרות בעניינו.

27. כמו כן, ראוי לשוב ולציין כי מקומן של טענות בכל הנוגע לשינוי בחומר הראיות להישמע במסגרת הבקשה לעיון חוזר שתלויה ועומדת בפני בית המשפט המחוזי. אין צריך לומר כי זו עשויה להיות מסגרת להערכה חוזרת של שאלת ההצדקה להמשך המעצר – אך בשלב זה, אין בפני נתונים המצביעים על שינוי נסיבות הנוגע לחומר הראיות. השאלה תיבחן אפוא בעיתה, אך לא במסגרת הנוכחית.

28. בסופו של דבר, בנקודת זמן זו, הסוגיה שבה היה עלי להתמקד הייתה קצב התקדמותו של המשפט, תוך התייחסות מיוחדת להערכות באשר להתמשכותו הצפויה ולהתנהגותם של הצדדים בקשר לכך.

29. אכן, יש להודות כי בשלב זה התמונה המצטיירת אינה מעודדת. רשימת עדי התביעה כוללת יותר מ-300 אנשים, ואין עדיין כל הערכה באשר למספר העדים שניתן יהיה לוותר עליהם בהסכמה. עם זאת, אני מתרשמת שהתביעה עושה כל מאמץ לקדם את המשפט, במסגרת האילוצים שאליהם היא כפופה ובשים לב להיקפו הגדול של התיק, עובדה המתבטאת בקביעתם של דיוני הוכחות רבים.

30. עוד אני מייחסת משקל לכך שהחקירה בפרשה כולה וההחלטות בנוגע למעורבים נוספים טרם הושלמו. לעובדה זו ניתן לתת משקל בעת הזו, אם כי מובן שלשיקול זה יהיה גם כן "זמן תפוגה".

31. למותר לציין את המובן מאליו ולומר כי טוב יעשו הצדדים אם יפעלו בשיתוף פעולה, במסגרת האפשרויות הקיימות, על מנת להביא להתקדמות מהירה יותר של ההליך.

32. בשולי הדברים אוסיף, כי ראוי היה להביא לידיעתו של בית משפט זה כי המועד שנקבע לדיון בבקשה "מתנגש" ביום הוכחות שנקבע בבית המשפט המחוזי, עובדה שוודאי הייתה מובאת בחשבון. לצורך כך, לא נדרשת הסכמה מוקדמת בין הצדדים.

33. אם כן, בסיכומי של דבר אני סבורה כי עילות המעצר בעניינו של המשיב הן ברורות וכי התמשכותו של ההליך היא סבירה בנסיבות העניין. עם זאת, ראוי לשוב ולהדגיש כי זוהי נקודת האיזון שנמצאה בשלב זה, קרי הארכת מעצרו של המשיב בפעם הראשונה. בתום התקופה הנוכחית, ובשים לב להתפתחויות שיחולו במהלכה, נקודת האיזון הנוכחית

עשויה להשתנות.

34. אשר על כן, אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק המעצרים החל מיום 8.11.2015 בתשעים יום או עד למתן פסק דין בת"פ 16449-02-15 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ג בחשון התשע"ו (5.11.2015).

ש ו פ ט ת
